

NÚCEM

NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH
MERANÍ VZDELÁVANIA

Maturitná skúška 2011

**Správa
o výsledkoch externej časti
a písomnej formy internej časti
maturitnej skúšky**

z nemeckého jazyka úroveň B1

Mgr. Katarína Brestovská
Mgr. Zuzana Juščáková, PhD.
RNDr. Viera Ringlerová, PhD.

Bratislava 2011

Obsah

OBSAH	2
ÚVOD	3
1 CHARAKTERISTIKA TESTU EČ MS Z NEMECKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B1	4
2 VÝSLEDKY TESTU EČ MS Z NEMECKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B1	7
2.1 ÚDAJE O POČTOCH TESTOVANÝCH ŽIAKOV.....	7
2.2 VÝSLEDKY TESTU Z NEMECKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B1	9
3 INTERPRETÁCIA VÝSLEDKOV TESTU EČ MS Z NEMECKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B1	15
4 VYHODNOTENIE PÍSMONEJ FORMY INTERNEJ ČASTI MS Z NEMECKÉHO JAZYKA ÚROVEŇ B1	30
ZÁVER	33
LITERATÚRA	35

Úvod

Dňa 16. marca 2011 sa konala externá časť maturitnej skúšky (EČ MS) a písomná forma internej časti maturitnej skúšky (PFIČ MS) z nemeckého jazyka v úrovni B1.

Cieľom EČ MS a PFIČ MS je overiť a zhodnotiť tie vedomosti a zručnosti maturantov, ktoré nie je možné overiť v dostatočnej miere v ústnej forme internej časti maturitnej skúšky. Vysoká objektivita a validita skúšky zaručuje porovnateľné výsledky pre žiakov z celého Slovenska.

Predkladaná správa dokladuje korektnosť a exaktnosť maturitnej skúšky a spracovania jej výsledkov. Vychádzame zo *Záverečnej správy zo štatistického spracovania testu z nemeckého jazyka úroveň B1* (Ringlerová, 2011) a *Záverečnej správy o výsledkoch PFIČ z nemeckého jazyka úroveň B1* (Juščáková, 2011).

V prvej kapitole správy sa venujeme charakteristike testu EČ MS. Hovoríme o jeho štruktúre, proporčnom zastúpení položiek, špecifikácii jednotlivých častí testu EČ MS.

V druhej kapitole predkladáme výsledky testu EČ MS z nemeckého jazyka úroveň B1. Hodnotíme ich z pohľadu národného priemeru, typu školy, kraja, zriaďovateľa, pohlavia a známky. Hodnotíme úspešnosť v teste EČ MS podľa jednotlivých zručností. Uvádžame aj charakteristiku žiakov, ktorí nedosiahli požadovanú hranicu úspešnosti v teste viac ako 33 %.

V tretej kapitole sa venujeme interpretácii výsledkov testu EČ MS. Charakterizujeme štatistické ukazovatele testových položiek a podrobnejšie analyzujeme vybrané položky z jednotlivých častí testu.

Štvrtá kapitola prináša charakteristiku PFIČ MS z nemeckého jazyka úroveň B1 a interpretáciu dosiahnutých výsledkov.

V závere sumarizujeme štatistické zistenia smerované k hodnoteniu výkonov populačného ročníka a k overeniu meracieho nástroja.

Informácie, ktoré správa prináša, sú určené tvorcom testov, didaktikom jednotlivých predmetov, kompetentným pracovníkom v problematike hodnotenia výsledkov vzdelávania, pedagógom i samotným žiakom, pripravujúcim sa na maturitnú skúšku z nemeckého jazyka.

V práci vychádzame z variantu testu 8313. Uvedený variant testu ako aj *Kľúč správnych odpovedí* sú zverejnené na www.nucem.sk v sekcii Maturita 2011.

1 Charakteristika testu EČ MS z nemeckého jazyka úroveň B1

Test externej časti maturitnej skúšky je určený maturantom všetkých typov stredných škôl, ktorí sa pripravujú na maturitnú skúšku z cudzieho jazyka a ktorí súčasne spĺňajú tieto podmienky:

- 1) pripravujú sa na maturitnú skúšku z tohto jazyka,
- 2) počas svojho štúdia dosiahli úroveň samostatného používateľa cudzieho jazyka (B1 - Threshold).

Test rešpektuje obsah zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhlášky MŠ SR (i jej prílohy) č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách a obsah *Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z nemeckého jazyka pre úroveň B1*.

Test EČ MS z nemeckého jazyka pre úroveň B1 sa skladal z troch častí:

- počúvanie s porozumením
- gramatika a lexika
- čítanie s porozumením

Obsahom a úrovňou náročnosti zodpovedal komunikačnej úrovni B1 Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky.

Cieľom testu bolo preveriť jazykové kompetencie žiaka v týchto zručnostiach:

- počúvanie a čítanie s porozumením,
- lingvistická kompetencia.

V teste boli použité úlohy dvoch formátov:

- úlohy s výberom odpovede,
- úlohy s krátkou odpoveďou (viď tabuľka č. 1).

Tab. 1 Rozloženie úloh v teste EČ MS z nemeckého jazyka úroveň B1

	Počúvanie s porozumením	Gramatika a lexika	Čítanie s porozumením
úlohy s výberom odpovede	13	10	13
úlohy s krátkou odpoveďou	7	10	7

Pokyny k úlohám v teste boli v slovenskom jazyku (pre školy s vyučovacím jazykom maďarským v maďarskom jazyku). Ak si to druh testovej úlohy vyžadoval, bolo uvedené vzorové riešenie.

V časti testu **Počúvanie s porozumením** mali žiaci preukázať, ako porozumeli základným informáciám a riešiť úlohy, ako je úloha typu multiple choice – výber z viacerých možností, priradovanie.

Cieľom tejto časti testu bolo preveriť schopnosť žiakov presne a efektívne počúvať hovorený prejav v nemeckom jazyku, porozumieť mu a získať z neho tie informácie, ktoré sú potrebné na splnenie úlohy. Úlohy testovali okrem celkového porozumenia textu aj porozumenie hlavnej myšlienky, podstatných informácií, špecifických a dôležitých detailov, porozumenie a pochopenie vzťahov, názorov, pocitov, nálad, postojov, zámerov a rozoznanie komunikatívnej funkcie výpovedí.

Na vyriešenie tejto časti testu mali žiaci cca. 30 minút.

Úlohy sa viazali k trom nahrávkam. Každú z nich žiaci počuli dvakrát. Pred počúvaním nahrávky mali čas 2 minúty na prečítanie úloh, po skončení počúvania 1 minútu na dokončenie práce na úlohách.

Texty na počúvanie boli nahrané hovoriacimi, pre ktorých je nemecký jazyk rodným jazykom alebo pracovným jazykom, ktorý zvládli na pokročilej úrovni (C1, C2), používajú medzinárodne akceptované varianty štandardnej výslovnosti, nehovoria miestnym dialektom, výslovnosť majú zreteľnú, tempo reči primerané. Texty neobsahovali slangové, špecifické a málo frekventované technické výrazy, nahrávky boli bez sprievodných rušivých zvukov.

V tejto časti testu boli zastúpené texty monologického aj dialogického charakteru. Tematicky boli blízke testovanej cieľovej skupine, boli prevzaté z autentických materiálov z rôznych zdrojov masovokomunikačných prostriedkov.

V časti testu **Gramatika a lexika** sa testovali znalosti gramatických štruktúr a slovnej zásoby a ich správne použitie v kontexte. Žiaci mali dopĺňať adekvátne gramatické tvary na základe výberu z viacerých možností a dopĺňať do kontextu slová, ktoré mali k dispozícii v banke slov.

Cieľom tejto časti testu bolo preveriť pomocou receptívnych a produktívnych kontextualizovaných úloh, ako žiaci zvládli osnovami predpísaný rozsah gramatických štruktúr a slovnej zásoby, overiť ich schopnosť používať jazyk v rôznych kontextoch.

Odporúčaný čas na vyriešenie tejto časti testu bol 25 minút.

Úlohy sa viazali k dvom východiskovým textom. Tieto boli autentické, čiastočne didakticky upravené pre danú úroveň. Tematicky boli zamerané na témy vymedzené v cieľových požiadavkách, jazykové štruktúry a slovná zásoba zodpovedali úrovni B1.

V časti testu **Čítanie s porozumením** sa zisťovalo, ako žiaci porozumeli obsahu textu, či pochopili jeho hlavné myšlienky, základné súvislosti a vyriešili úlohy doplňovacieho typu, výberu z viacerých možností, resp. určenia správnosti alebo nesprávnosti výpovede.

Úlohy testovali globálne, selektívne a detailné porozumenie textu, odhad neznámych slov z kontextu, pochopenie štruktúry textu a rozpoznanie komunikatívnej funkcie výpovedí.

Cieľom bolo preveriť schopnosť žiakov presne a efektívne čítať rôzne texty v nemeckom jazyku, porozumieť im a získať z nich tie informácie, ktoré sú potrebné na vyriešenie úloh.

Odporúčaný čas na riešenie tejto časti testu bol 45 minút.

Úlohy sa viazali k trom východiskovým textom, ktoré boli prevzaté z autentických materiálov, čiastočne didakticky upravené pre potreby danej komunikačnej úrovne. Texty obsahovali aj určité percento neznámej slovnej zásoby, čím sa overovalo, či žiaci dokážu odhadnúť význam neznámej slovnej zásoby z kontextu.

Úlohy v teste B1 boli zamerané na reprodukciu a jednoduché myšlienkové operácie (porozumenie, priradenie, triedenie, porovnanie, jednoduchá aplikácia), jadro tvorili úlohy vyžadujúce zložitejšie myšlienkové operácie (analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, hodnotenie, overovanie). Niekoľko úloh si vyžadovalo tvorivý prístup (zložitejšia aplikácia, riešenie problémovej situácie, objavovanie nových myšlienok a vzťahov).

Položky mali rôznu obťažnosť, prevažovali stredne obťažné položky, pričom test obsahoval aj veľmi ľahké a veľmi obťažné položky, aby bol vyvážený a dobre diferencoval úspešnejších a menej úspešných žiakov.

2 Výsledky testu EČ MS z nemeckého jazyka úroveň B1

2.1 Údaje o počtoch testovaných žiakov

Test z nemeckého jazyka úroveň B1 v školskom roku 2010/2011 riešilo 14 110 žiakov. Najviac žiakov bolo z Prešovského, Nitrianskeho a Žilinského kraja (viď tab. č.2).

Tab. 2 Počet škôl a žiakov podľa krajov – NJ B1

Nemecký jazyk úroveň B1 2011 - počet škôl a žiakov podľa kraja

		Školy		Žiaci	
		počet	%	počet	%
Kraj	BA	90	13,3%	1482	10,5%
	TT	64	9,5%	1650	11,7%
	TN	62	9,2%	1573	11,1%
	NR	88	13,0%	1976	14,0%
	ZA	86	12,7%	1961	13,9%
	BB	91	13,5%	1766	12,5%
	PO	110	16,3%	2238	15,9%
	KE	84	12,4%	1464	10,4%
	Spolu	675	100,0%	14110	100,0%

Najviac žiakov bolo zo štátnych škôl (86,3 %), najmenej (5,0 %) z cirkevných škôl (viď tab. č. 3).

Tab. 3 Počet škôl a žiakov podľa zriaďovateľa – NJ B1

Nemecký jazyk úroveň B1 2011 - počet škôl a žiakov podľa zriaďovateľa

		Školy		Žiaci	
		počet	%	počet	%
Zriaďovateľ	Štátne školy	538	79,7%	12177	86,3%
	Súkromné školy	78	11,6%	1228	8,7%
	Cirkevné školy	59	8,7%	705	5,0%
	Spolu	675	100,0%	14110	100,0%

14,4 % z celkového počtu žiakov tvorili žiaci gymnázií, 85,6 % žiaci stredných odborných škôl a konzervatórií (viď tab. č. 4).

Tab. 4 Počet škôl a žiakov podľa typu školy – NJ B1

Nemecký jazyk úroveň B1 2011 - počet škôl a žiakov podľa typu školy

		Školy		Žiaci	
		počet	%	počet	%
Typ školy	GYM	197	29,2%	2037	14,4%
	SOŠ a konzervatóriá	478	70,8%	12073	85,6%
	Spolu	675	100,0%	14110	100,0%

Test z nemeckého jazyka úroveň B1 riešilo 45,6 % chlapcov a 54,4 % dievčat (viď tab. č. 5).

Tab. 5 Počet žiakov podľa pohlavia – NJ B1

Nemecký jazyk úroveň B1 2011 - počet žiakov podľa pohlavia

		počet	%
Pohlavie	chlapci	6434	45,6%
	dievčatá	7676	54,4%
	Spolu	14110	100,0%

2.2 Výsledky testu z nemeckého jazyka úroveň B1

Celková úspešnosť **testu** dosiahla **39,2 %**. Riadok maximum uvádza maximálnu hodnotu úspešnosti, ktorú dosiahol žiak (žiaci) v teste a riadok minimum minimálnu úspešnosť, ktorá bola v teste dosiahnutá. V teste NJ B1 bolo dosiahnuté maximum 96,7 % a minimum 6,7 %.

Priemerná úspešnosť v časti testu **Počúvanie s porozumením** bola **41,7 %** (maximum 100 % a minimum 0 %).

Priemerná úspešnosť v časti testu **Gramatika a lexika** dosiahla **40,1 %** (maximum 100 % a minimum 0 %).

Priemerná úspešnosť v časti testu **Čítanie s porozumením** bola **35,6 %** (maximum 95 % a minimum 0 %).

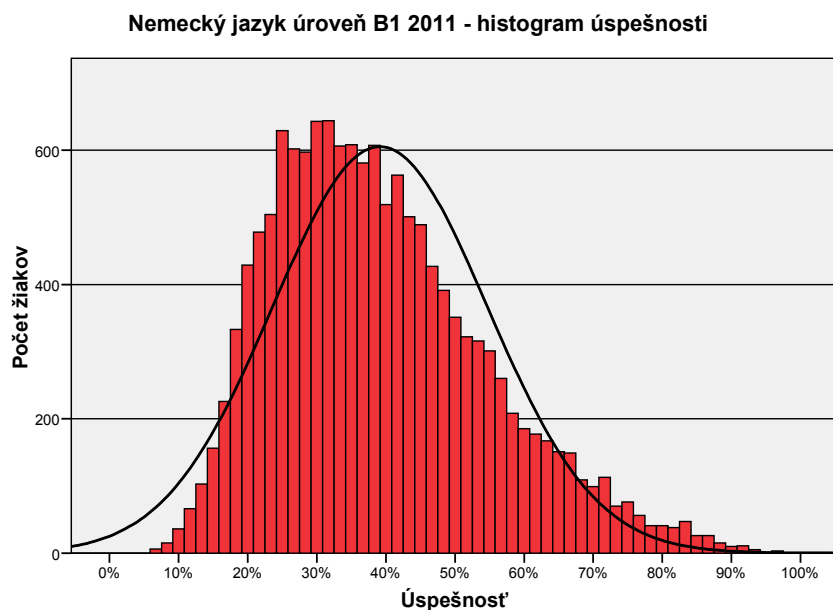
Najúspešnejšou bola teda časť *Počúvanie s porozumením* a najmenej úspešnou časť *Čítanie s porozumením*.

Z už spomínaných charakteristík v tabuľke č. 6 a z výraznejšieho vychýlenia histogramu smerom k nižším hodnotám (viď obrázok 1) predpokladáme mierne vyššiu náročnosť testu pre testovanú populáciu. Spôľahlivosť merania $\alpha = 0,870$ (Crombachovo alfa) považujeme za primeranú.

Tab. 6 Výsledné psychometrické charakteristiky testu NJ B1

Nemecký jazyk úroveň B1 2011 - výsledné psychometrické charakteristiky testu (úspešnosť)

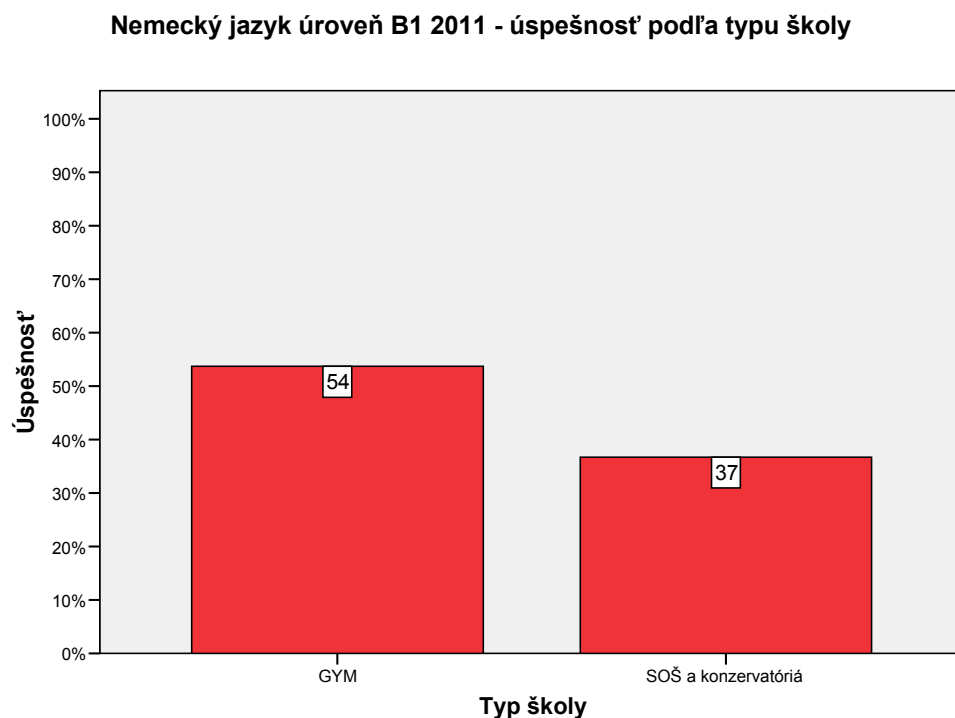
	Časť			
	Počúvanie	Gramatika	Čítanie	Spolu
Počet testovaných žiakov	14102	14110	14110	14110
Maximum	100,0	100,0	95,0	96,7
Minimum	,0	,0	,0	6,7
Priemer	41,7	40,1	35,6	39,2
Štandardná odchýlka	18,9	19,6	18,2	15,5
Intervalový odhad úspešnosti populácie - dolná hranica	4,7	1,8	,0	8,7
Intervalový odhad úspešnosti populácie - horná hranica	78,7	78,5	71,3	69,6
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	,2	,2	,2	,1
Interval spoľahlivosti pre priemernú úspešnosť - dolná hranica	41,4	39,8	35,3	38,9
Interval spoľahlivosti pre priemernú úspešnosť - horná hranica	42,0	40,5	35,9	39,4
Cronbachovo alfa	,726	,743	,767	,870
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	9,9	9,9	8,8	5,6
Intervalový odhad úspešnosti individuálneho žiaka	19,3	19,4	17,2	11,0

Obr. 1 Výsledný histogram úspešnosti testu NJ B1

- **výsledky podľa typu školy**

Žiaci gymnázií dosiahli v teste úspešnosť 54 % a žiaci stredných odborných škôl a konzervatórií 37 % (viď obr. 2). Výsledky žiakov gymnázií sú teda lepšie ako národný priemer na úrovni silnej vecnej signifikancie a výsledky žiakov SOŠ a konzervatórií sa približujú k národnému priemeru.

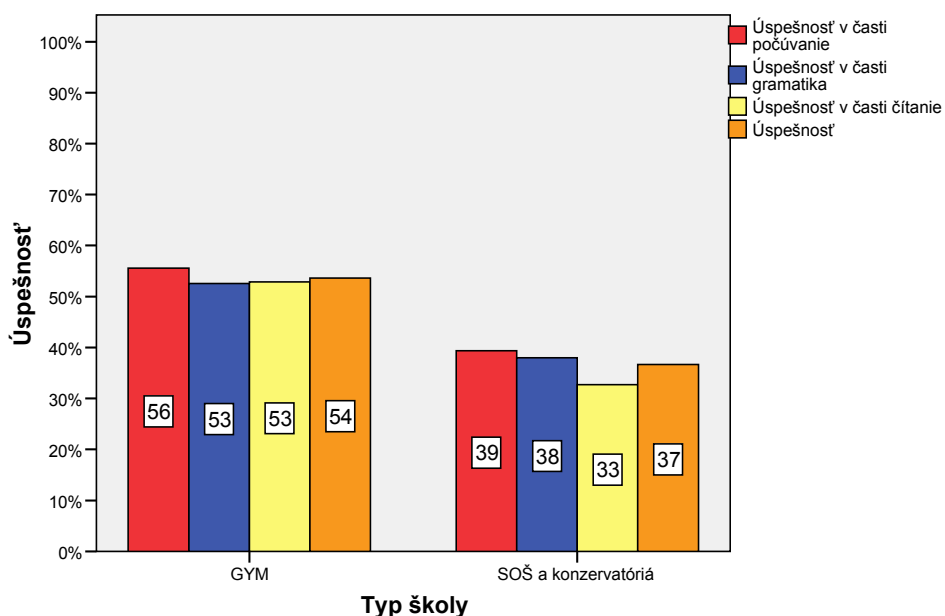

Obr. 2 Úspešnosť podľa typu školy – NJ B1

- **výsledky podľa typu školy v jednotlivých častiach testu**

Žiaci všetkých typov škôl dosiahli najvyššiu úspešnosť v časti *Počúvanie s porozumením* (GYM – 56 %, SOŠ a konzervatóriá – 39 %). Gymnazisti dosiahli v častiach *Gramatika a lexika* a *Čítanie s porozumením* rovnakú úspešnosť (53 %). Žiaci SOŠ a konzervatórií dopadli najhoršie v zručnosti *Čítanie s porozumením*, kde sa im podarilo byť úspešnými iba na 33 % (viď obr. 3).

Nemecký jazyk úroveň B1 2011 - výsledky jednotlivých častí testu podľa typu školy

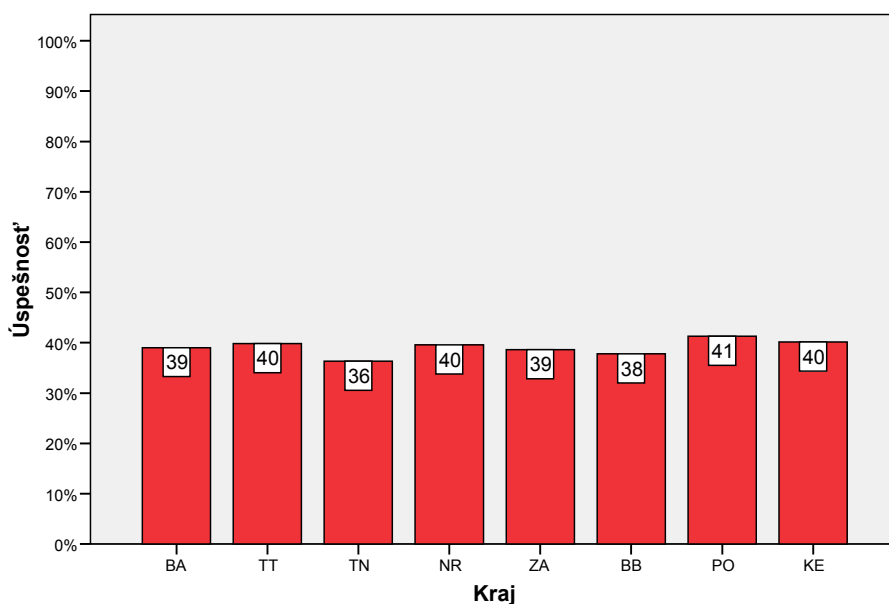

Obr. 3 Úspešnosť podľa typu školy v jednotlivých častiach testu NJ B1

- **výsledky podľa krajov**

Ako vidíme na obrázku 4, úspešnosť v teste NJ B1 bola v jednotlivých krajoch približne rovnaká, menšie odchýlky môžu byť spôsobené nižším či vyšším počtom žiakov maturujúcich v tom ktorom kraji. Úspešnosť v jednotlivých krajoch je porovnateľná s národným priemerom.

Nemecký jazyk úroveň B1 2011 - úspešnosť podľa kraja

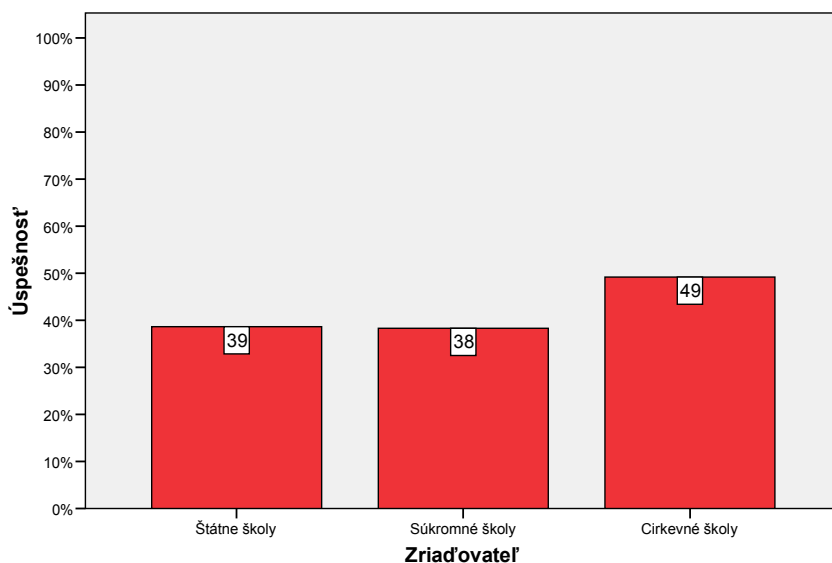

Obr. 4 Úspešnosť podľa kraja – NJ B1

- **výsledky podľa zriaďovateľa**

V teste NJ B1 dosiahli najvyššiu úspešnosť žiaci cirkevných škôl (49 %), medzi žiakmi súkromných (38 %) a štátnych škôl (39 %) nenachádzame výrazný rozdiel. Cirkevné školy teda dosiahli lepšie výsledky ako národný priemer, výsledky súkromných a štátnych škôl sú porovnateľné s národným priemerom (viď obr. 5).

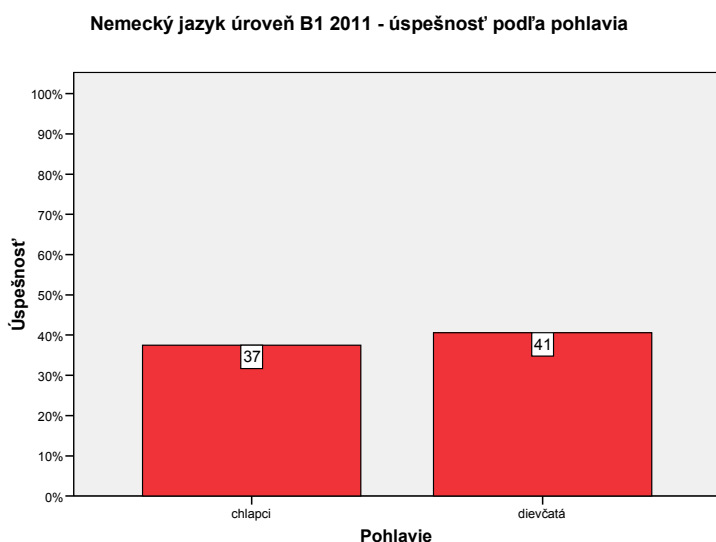
Nemecký jazyk úroveň B1 2011 - úspešnosť podľa zriaďovateľa

Obr. 5 Úspešnosť podľa zriaďovateľa – NJ B1

- **výsledky podľa pohlavia**

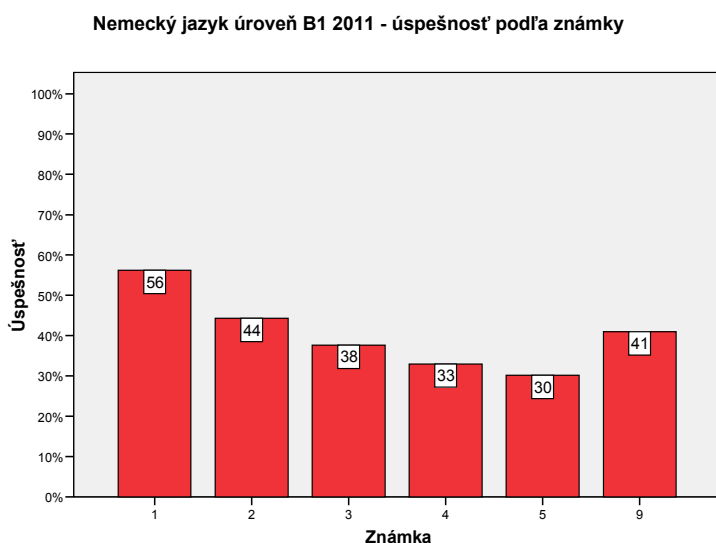
Dievčatá riešili test úspešnejšie (41 %), chlapci o niečo menej úspešne (37 %). Výsledky dievčat teda boli lepšie a výsledky chlapcov horšie ako národný priemer, avšak na úrovni veľmi miernej vecnej signifikancie (viď obr. 6).

Obr. 6 Úspešnosť podľa pohlavia – NJ B1

- **výsledky podľa známky**

Úspešnosť žiakov v teste NJ B1 korešponduje s ich výsledkom počas štúdia. Najväčšie rozdiely sú medzi priemernými úspešnosťami jednotkárov a päťkárov, ktoré sa najviac líšia od národného priemeru. Výsledky dvojkárov sú lepšie a výsledky štvorkárov horšie ako národný priemer, a to na úrovni strednej vecnej signifikancie (viď obr. 7).

Obr. 7 Úspešnosť podľa známky – NJ B1

- **žiaci, ktorí nedosiahli 33 %**

Úspešnosť menšiu ako 33 % malo 5 452 žiakov, čo je 38,6 % z celkového počtu žiakov. Z toho 3,4 % bolo žiakov gymnázií (183 žiakov), zvyšok (96,6 %) tvorili žiaci stredných odborných škôl a konzervatórií (5 269 žiakov).

Tab. 7 Žiaci s úspešnosťou menšou ako 33 %

		Pohlavie		Spolu
		chlapci	dievčatá	
Typ školy	GYM	1,4%	2,0%	3,4%
	SOŠ a konzervatóriá	49,2%	47,5%	96,6%
Spolu		50,5%	49,5%	100,0%

3 Interpretácia výsledkov testu EČ MS z nemeckého jazyka úroveň B1

Pri interpretácii výsledkov vychádzame zo štatistických ukazovateľov, ktoré charakterizujú jednotlivé položky.

Jednotlivé štatistické ukazovatele najprv charakterizujeme, aby sme uľahčili orientáciu v tabuľkách. Následne sa budeme venovať niektorým vybraným položkám z testu, aby sme dokumentovali ich vlastnosti.

Štatistické ukazovatele, ktoré charakterizujú každú položku v teste, sú: obťažnosť, citlivosť, nedosiahnutosť, vynechanosť, neriešenosť a korelácia medzi položkou a zvyškom testu.

Obťažnosť položky je opakom jej úspešnosti, ktorá vyjadruje percentuálny podiel žiakov, ktorí správne riešili danú položku. Vzťah medzi obťažnosťou a úspešnosťou položky je teda nasledovný:

$$\text{obťažnosť} = 100 \% - \text{úspešnosť}$$

Z hľadiska zabezpečenia vysokej reliability je optimálne, aby sa obťažnosť väčšiny položiek pohybovala okolo 50 %.

Pri hodnotení **obťažnosti** položiek pracujeme s nasledujúcimi hodnotami:

0% - 10%	extrémne ľahká položka
10,1% - 20%	veľmi ľahká položka
20,1% - 80%	stredne obťažná položka (okolo 50% je optimálna)
80,1% - 90%	veľmi obťažná položka
90,1% - 100%	extrémne obťažná položka

Citlivosť alebo diskriminačná sila položky je schopnosť položky rozlíšiť dobrých a slabších žiakov. Zoradených žiakov podľa úspešnosti v teste rozdelíme do niekoľkých skupín, pričom citlivosť položky predstavuje rozdiel medzi priemernou úspešnosťou najslabšej a najlepšej skupiny testovaných žiakov. Citlivosť nižšiu ako 10 % považujeme za nedostatočnú, záporná hodnota identifikuje kritickú položku.

Pri hodnotení **citlivosti** položiek postupujeme podľa tejto škály:

záporná hodnota	kritická citlivosť
do 10%	nedostatočná citlivosť
do 20%	nízka citlivosť
nad 20%	vyhovujúca citlivosť

Neriešenosť položky predstavuje percentuálny súčet nedosiahnutých a vynechaných riešení. **Vynechanosť** položky nastáva vtedy, ak žiak položku neriešil, ale niektorú z nasledujúcich ešte riešil. **Nedosiahnutosť** položky vyjadruje skutočnosť, že žiak túto položku neriešil a zároveň neriešil ani žiadnu z nasledujúcich položiek.

Medzipoložková korelácia je korelácia medzi položkou a zvyškom testu a vypovedá o reliabilite testu, čiže o vnútornej konzistencii jeho položiek. Táto charakteristika je uvedená prostredníctvom koeficientu korelácie Point Biserial medzi úspešnosťou vybranej položky a sumou úspešností všetkých ostatných položiek v poslednom stĺpci tabuliek 8,11 a 13. Zápornú hodnotu dosiahli dve položky, jedna z položiek vykazuje hodnotu pod 10, niekoľko položiek vykazuje hodnoty nad 10 a veľká väčšina nad 20, čo možno uviesť ako dôkaz o dobrej kvalite testu z hľadiska medzipoložkovej korelácie.

- **časť Počúvanie s porozumením**

Ako vidíme v tabuľke 8, v časti *Počúvanie s porozumením* bolo 19 položiek stredne obťažných, tie tvoria základ testu, jedna položka bola veľmi ľahká (č. 8). V tejto časti testu neboli žiadne veľmi obťažné ani extrémne obťažné položky. Všetky položky okrem položky č. 7 a položky č. 10 (ktorá zároveň vykazuje zápornú hodnotu Point Biserialu) majú vyhovujúcu citlivosť, čo znamená, že spoľahlivo odlišili veľmi dobrých žiakov od tých menej zdatných (výborní žiaci riešili položku správne, menej dobrí žiaci nesprávne). Z pohľadu medzipoložkovej korelácie sa javí ako problematická aj položka č. 5.

V položkách č. 15 – 20 (3. úloha) pozorujeme vyššiu neriešenosť. Je daná tým, že na rozdiel od predošlých dvoch úloh tu ide o úlohu priradovacieho typu, ktorá si na vyriešenie vyžaduje náročnejšie myšlienkové operácie ako predošlé dve úlohy. Na zvýšenú kognitívnu náročnosť úloh reaguje isté percento žiakov tým, že takúto úlohu jednoducho neriešia.

Tab. 8 Štatistické ukazovatele položiek v časti Počúvanie s porozumením

Nemecký jazyk úroveň B1 2011, variant 8313 - časť počúvanie

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu (Point Biserial)
1	34,3	52,5	,00	,15	,15	26,6
2	71,8	51,2	,00	,25	,25	38,0
3	52,3	44,6	,00	,39	,39	26,3
4	41,4	44,5	,00	,52	,52	27,3
5	58,9	29,0	,00	,55	,55	18,3
6	45,2	43,7	,00	,42	,42	25,2
7	77,3	14,6	,00	,72	,72	12,3
8	16,7	32,3	,00	,24	,24	22,8
9	57,1	36,4	,00	,58	,58	22,6
10	59,8	,5	,01	,41	,42	-4,0
11	43,1	51,2	,01	,58	,59	33,8
12	74,7	34,0	,01	,42	,44	30,4
13	64,1	57,9	,03	,89	,91	39,1
14	67,2	65,3	,25	,39	,65	46,2
15	76,0	40,3	,32	1,01	1,34	33,2
16	60,7	55,7	,37	,79	1,15	38,6
17	66,1	44,1	,44	,84	1,28	34,0
18	70,2	39,6	,66	,82	1,48	32,4
19	56,2	58,4	,89	,37	1,25	38,0
20	56,1	55,0	,89	,46	1,35	36,8

Pozrieme sa teraz na niektoré zo spomínaných položiek.

Optimálnou pre žiakov sa ukázala položka č. 5, ktorá je z pohľadu náročnosti primeraná, avšak má nižšiu citlivosť (horšie teda selektuje výkonných žiakov a tých menej výkonnejších) a slabo koreluje so zvyškom testu.

Východiskový text, ktorý si žiaci vypočuli dvakrát, patril do tematického okruhu *Šport*.

Das Training am Vormittag findet ... statt.

Správne riešenie:A

(A) *im Fitnessstudio und auf dem Platz*

(B) *auf dem Platz und im Schwimmbecken*

(C) *im Fitnessstudio und in der Turnhalle*

(D) *auf dem Platz und in der Turnhalle*

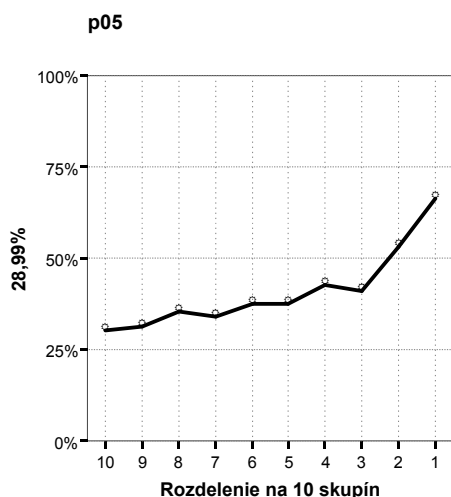
Ako vidieť z tabuľky 9, správne riešenie si vybralo 41 % žiakov, avšak distraktor D bol natoľko atraktívny, že dokázal pomýliť až 36 % žiakov. Každá z možností v sebe obsahovala dva údaje, je možné, že žiakov pomýlilo takéto „viacnásobné“ hľadanie správnej odpovede, čo si pri počúvaní naozaj vyžaduje zložitejšiu myšlienkovú operáciu.

Ďalšia vec, ktorá mohla žiakov pomýliť, je (pre nich) významová blízkosť výrazov *Halle* a *Studio*, ktoré pri počúvaní východiskového textu pri množstve informácií, ktoré v texte odzneli, mohli považovať za identické.

Tab. 9 Analýza distraktorov – položka č. 5 – NJ B1

		A05	B05	C05	D05	X05
1	P. Bis.	,18	-,11	-,08	-,07	-,02
2	p	,41	,18	,05	,36	,01
3	N	2917,00	1249,00	356,00	2543,00	39,00

Obrázok 8 predstavuje graf distribúcie úspešnosti položky č. 5. Ak všetkých žiakov riešiacich test NJ B1 rozdelíme podľa výkonu do 10 skupín, skupina 1 predstavuje žiakov výkonnostne najlepších a skupina 10 žiakov výkonnostne najslabších. Na grafe položky č. 5 vidieť, že nebola ani pre výkonnostne najlepších ľahká. Zaujímavé je, že výkony 2. a 10. skupiny sa pri riešení tejto položky výrazne nelíšili.

Obr. 8 Distribúcia úspešnosti – položka č. 5 – NJ B1

Vysokú obťažnosť a nižšiu citlivosť mala položka č. 7. Východiskový text patril do tematického okruhu *Šport*. Žiaci si mali opäť vybrať správnu odpoveď spomedzi štyroch ponúkaných možností, z ktorých tri boli distraktormi.

Für die Zukunft wünscht sich Philip, dass sein Team

Správne riešenie: B

- (A) immer gewinnt*
- (B) gesunde Spieler hat*
- (C) an einer WM teilnimmt*
- (D) das beste Team Englands wird*

Najviac žiakov volilo pri riešení tejto položky možnosť D, ktorá bola nesprávna. Ak sa pozrieme na východiskový text, ktorý žiaci počuli, je zrejmé, prečo došlo k tejto zámene:

Und wenn alle Spieler fit sind – das ist unsere höchste Priorität – haben wir die Chance zu den besten sechs Mannschaften in England zu gehören und vielleicht sind wir in vier Jahren bei den nächsten Weltmeisterschaften dabei.

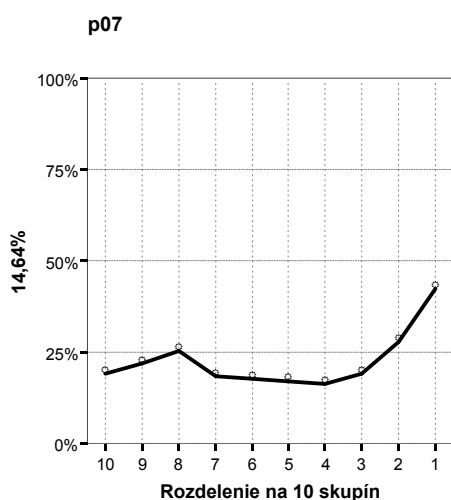
Z počutého teda vyplýva, že Filip si želá (a najvyššou prioritou je), aby hráči boli zdraví, pretože potom by mužstvo malo šancu patriť k šiestim najlepším v Anglicku, nie stať sa najlepším anglickým mužstvom. Žiakov pri počúvaní teda zmiatla informácia byť najlepším (...zu den besten ...in England gehören...), ktorú si dali do súvisu s Filipovým želaním a informáciu o zdraví hráčov posunuli do úzadia ako nedôležitú – chýbala teda schopnosť detailného porozumenia počutého textu a vyselektovanie špecifickej informácie.

Ako vidíme aj z tabuľky 10, najviac žiakov si vybralo nesprávnu odpoveď – D (49 % žiakov), nižšie percento volilo distraktory A (8 % žiakov) a C (19 % žiakov).

Tab. 10 Analýza distraktorov – položka č. 7 – NJ B1

		A07	B07	C07	D07	X07
1	P. Bis.	-,11	,12	,21	-,21	-,02
2	p	,08	,23	,19	,49	,01
3	N	595,00	1610,00	1359,00	3488,00	51,00

Graf distribúcie úspešnosti (obr. 9) tiež poukazuje na fakt, že táto položka bola náročná aj pre žiakov, ktorí boli vo zvyšku testu úspešní (skupina 1 a 2). Menej úspešní žiaci boli na tom s riešením tejto položky približne rovnako (nezohrávalo teda úlohu, či položku riešil dvojčár alebo štvorkár).

Obr. 9 Distribúcia úspešnosti – položka č.7 – NJ B1

Jediná položka, ktorá vykázala zápornú hodnotu Point Biserialu v tejto časti testu, bola položka č. 10. Táto položka mala optimálnu obťažnosť, avšak jej rozlišovacia sila bola takmer nulová, nedokázala teda odlíšiť výkonnejších žiakov od tých menej výkonných.

Položka sa nachádzala v úlohe typu multiple choice – výber z troch možností, východiskový text bol z tematického okruhu *Záľuby, voľný čas a životný štýl*.

Für den Hund sorgt

Správne riešenie: C

(A) vor allem die Mutter

(B) nur Alex

(C) die ganze Familie

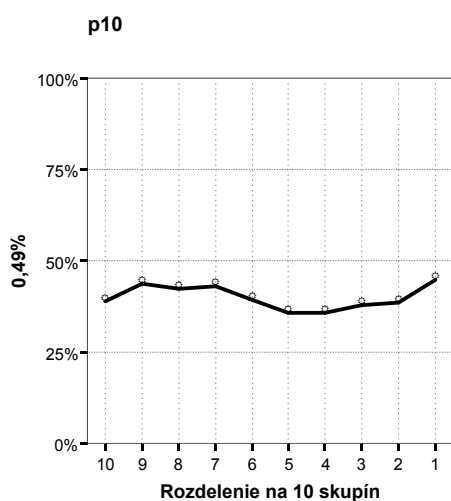
Ak sa pozrieme na východiskový text, uvidíme, akým spôsobom vznikali distraktory v tejto položke:

Seit einiger Zeit gehört ein Tier zur Familie: Bella, ein Berner Sennenhund. Alle gehen abwechselnd mit ihm raus. Um das Fressen kümmert sich die Mutter von Alex.

Možnosť, že o psa sa stará iba Alex, bola pre žiakov málo atraktívna, zvolilo si ju 10 %. Správnu možnosť - C – stará sa celá rodina, zvolilo 40 % žiakov. Distraktor A – stará sa hlavne mama – zvolilo až 49 % žiakov.

Zmätočné riešenie bolo pravdepodobne spôsobené tým, že z kontextu východiskového textu zaznela málo dôrazne informácia o tom, že so psíkom chodievajú von všetci, výraznejšia, a pravdepodobne kľúčová, bola pre žiakov informácia o tom, že o potravu sa stará mama. Každopádne, bola to jediná osoba, priamo pomenovaná, čím sa žiaci nechali zviest' a neuvažovali o význame celého odseku.

Ako vidieť na obrázku 10, táto položka mala naozaj pre všetky výkonnostné skupiny rovnakú obťažnosť.

Obr. 10 Distribúcia úspešnosti – položka č. 10 – NJ B1

• **časť Gramatika a lexika**

V časti *Gramatika a lexika* boli všetky položky stredne obťažné (viď tabuľka 11), okrem položky č. 39, ktorá bola pre žiakov veľmi obťažná. Všetky položky mali vyhovujúcu citlivosť, dokázali výborne diferencovať výkonnostné spektrum žiakov. Položka č. 30 mala nižšiu citlivosť a horšie korelovala so zvyškom testu.

Tab. 11 Štatistické ukazovatele položiek v časti Gramatika a lexika

Nemecký jazyk úroveň B1 2011, variant 8313 - časť gramatika

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu (Point Biserial)
21	63,6	32,7	,00	,48	,48	20,7
22	38,1	57,1	,00	,15	,15	34,1
23	50,5	51,4	,00	,25	,25	28,9
24	49,8	45,0	,00	,27	,27	27,0
25	44,4	34,8	,00	,56	,56	21,9
26	47,3	29,4	,00	,45	,45	14,3
27	45,0	35,6	,00	,72	,72	22,1
28	63,2	56,4	,00	,32	,32	35,8
29	68,7	27,5	,00	,37	,37	16,2
30	54,5	18,6	,01	,63	,65	7,2
31	79,8	42,1	,77	4,03	4,80	39,8
32	54,6	65,7	,91	2,84	3,76	44,5
33	63,1	48,6	1,03	2,49	3,52	30,7
34	71,8	51,3	1,35	5,81	7,16	40,7
35	72,4	45,0	1,48	5,57	7,05	39,5
36	56,6	50,6	1,73	4,21	5,94	35,2
37	78,7	52,1	2,08	6,50	8,59	48,2
38	49,5	58,1	2,38	2,49	4,87	38,6
39	81,0	38,3	3,94	6,71	10,65	37,5
40	59,2	62,4	3,94	1,29	5,24	42,5

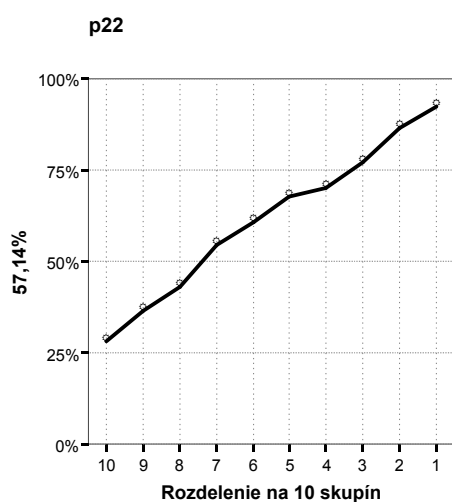
V tejto časti testu boli dve úlohy. V prvej úlohe nepozorujeme žiadne nápadné výkyvy v riešení zo strany žiakov, okrem už vyššie spomínanej položky č. 30. Východiskový text bol z tematického okruhu *Kniha – priateľ človeka*. Úloha bola typu multiple choice, žiaci si vyberali zo štyroch možností, správna bola vždy iba jedna, zvyšné tri boli distraktormi. Úloha testovala gramatické javy ako skloňovanie prídavných mien, zámená, slovesné tvary, slovosled, spojky, atď. Ukázalo sa, že pre žiakov bolo jednoduchšie určenie správneho tvaru préterita nepravidelného slovesa.

Frau Obermeier 22zur Tür, um zu öffnen.

Správne riešenie: A

- (A) ging
- (B) ginge
- (C) gingt
- (D) gingst

Na obrázku 11 vidíme, že táto úloha mala aj u najslabších žiakov (skupina 10) viac než 25 %-nú úspešnosť. Najlepší žiaci ju zvládali takmer na 100 %.

Obr. 11 Distribúcia úspešnosti – položka č. 22 – NJ B1

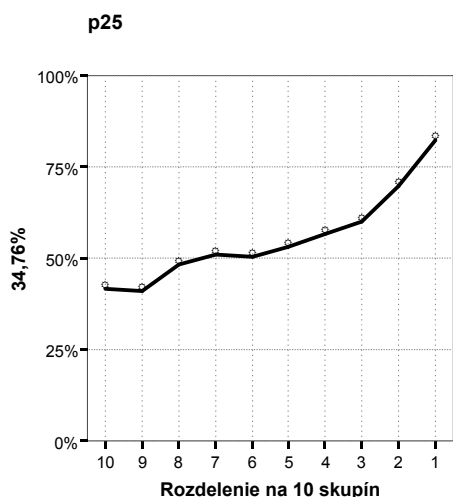
Rovnako jednoduchšie bolo pre žiakov určenie správneho tvaru plurálu frekventovaného podstatného mena patriaceho do základnej slovnej zásoby.

„Sie haben doch sicher25....“.

- (A) Kindern (B) Kindes (C) Kind (D) Kinder

Správne riešenie: D

Tu sa dokonca úspešnosť najslabšej skupiny pohybovala okolo 40 % (obr. 12).

Obr. 12 Distribúcia úspešnosti – položka č. 25 – NJ B1

Zaujímavosťou je položka č. 30, ktorá testovala skloňovanie príslovky vo funkcii prídavného mena po určitom člene.

„Ja, Bello, ich weiß, es ist ein dummes Spiel, aber es ist leider die einzige Möglichkeit, das30... Futter für dich zu bezahlen.“

(A) viel (B) viele (C) vieles (D) vieler

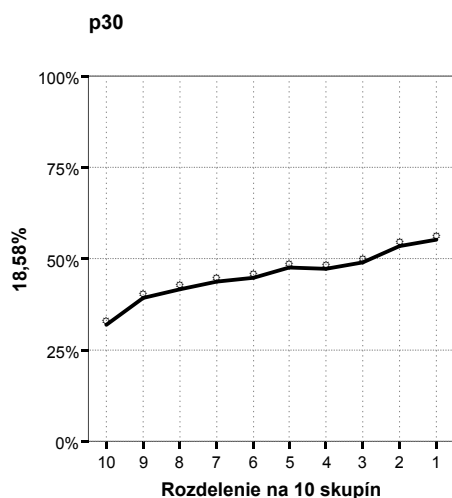
Správne riešenie: B

Ukázalo sa, že okrem problému so skloňovaním po určitom člene, čo vidieť v tabuľke 12 na distribúcii distraktorov (16 % žiakov volilo koncovku –es, 11 % žiakov koncovku –er), bude ďalším problémom vnímanie prídavného mena *viele*, ktoré žiaci jednoznačne vnímali ako príslovku v jej základnom tvare *viel*, ktorý považovalo 26 % žiakov za správny.

Tab. 12 Analýza distraktorov – položka č. 30 – NJ B1

		A30	B30	C30	D30	X30
1	P. Bis.	,07	,07	-,08	-,12	,00
2	p	,26	,46	,16	,11	,01
3	N	1877,00	3236,00	1170,00	774,00	46,00

Ani najlepší žiaci sa v tomto prípade nedostali cez hranicu úspešnosti 60 % (obr. 13), úspešnosť najhorších sa pohybovala okolo 30 %.

Obr. 13 Distribúcia úspešnosti – položka č. 30 – NJ B1

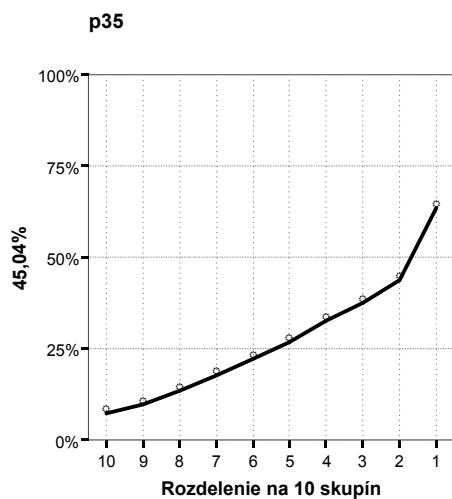
V druhej úlohe časti *Gramatika a lexika* vidíme výrazne vyšší podiel neriešenia položiek. Uvedené pravdepodobne súvisí s tým, že úloha bola otvorená, žiaci mali do kontextu dopĺňať vhodné lexikálne jednotky, ktoré si vybrali z banky slov. V banke mali k dispozícii 15 slov, avšak na doplnenie potrebovali iba 10. 5 slov bolo distraktormi. Množstvo distraktorov nepovažujeme za také vysoké, aby mohlo žiakov odradiť od riešenia takejto úlohy alebo spôsobiť „zmätok“ pri hľadaní správneho riešenia. Keďže úloha opäť testuje náročnejšie myšlienkové operácie, môžeme usudzovať, že isté percento žiakov sa riešeniu takýchto úloh vyhýba a skôr sa venuje úlohám vyžadujúcim menej náročnejšiu kognitívnu činnosť.

Uvedená úloha je zostavená tak, aby niektoré z ponúkaných slov (správnych riešení) mali svoj distraktor na základe fonetickej príbuznosti, príp. lexikálneho vzťahu (napr. synonymá, opozitá, atď.).

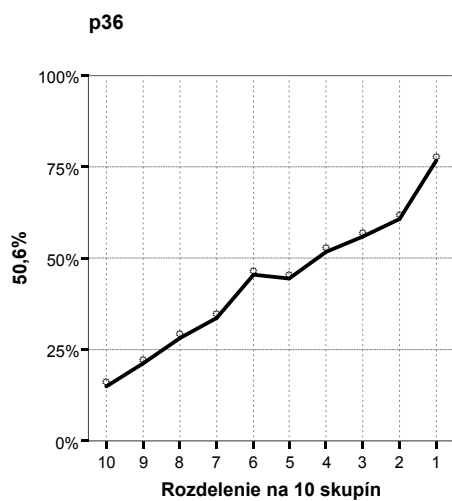
Z tohto pohľadu sa javí zaujímavou veta, ktorá obsahovala dve položky. Obidve testovali predložkové väzby (*an, über*). Ani jedna z predložiek v banke slov nemala svoj náprotivok, každá z nich bola distraktorom tej druhej, avšak každá bola zároveň aj správnym riešením. Ako vidieť z obr. 14 a 15, menej frekventovanejšia väzba *an etw. vorbei kommen* bola zjavne viac známa najlepšej výkonnostnej skupine, pričom znalosť frekventovanejšej väzby *über das Land gehen* bola rozložená medzi výkonnostnými skupinami primeranejšie.

Im Dunkeln fährt der Bus ... 35 ... erleuchteten Fenstern vorbei, bis nur noch ab und zu ein Licht zu erkennen ist – es geht ... 36 ... das Land.

Správne riešenie: 35 – an 36 – über

Obr. 14 Distribúcia úspešnosti – položka č. 35 – NJ B1

Obr. 15 Distribúcia úspešnosti – položka č. 36 – NJ B1

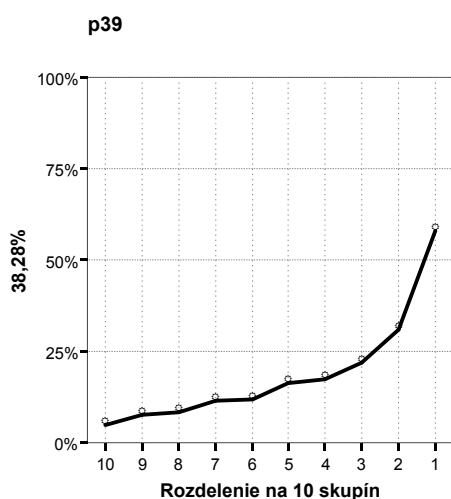
Výrazná (a zároveň prekvapivá) je obťažnosť a neriešenosť predposlednej položky tejto časti testu, č. 39.

Markus kommt mehr und mehr in Fahrt, je ... 39 ... die Geschichte fortschreitet.

Správne riešenie: weiter

Išlo o doplnenie druhého stupňa príslovky po spojke *je*. Keďže daný gramatický jav je viac banálny, domnievame sa, že vysokú neriešenosť a obťažnosť tejto položky mohlo u žiakov spôsobiť neporozumenie kontextu danej vety.

Z obrázka 16 je zrejmé, že výkonnosť výrazne stúpila v 1. a 2. skupine, teda len najlepší žiaci dokázali spoľahlivejšie identifikovať správne riešenie, i keď ani oni neprekročili hranicu 75 %.

Obr. 16 Distribúcia úspešnosti – položka č. 39 – NJ B1

• časť Čítanie s porozumením

V tejto časti testu boli tri extrémne obťažné položky (č. 58, 59 a 60), štyri veľmi obťažné položky (č. 49, 51, 56 a 57), zvyšné položky boli stredne obťažné.

Tri extrémne obťažné položky mali zároveň aj nízku citlivosť, teda zle odlišovali výkonných a menej výkonných žiakov. Jedna z ťažkých položiek (č. 51) mala zápornú citlivosť a zároveň nekorelovala so zvyškom testu (viď tab. 13).

Tab. 13 Štatistické ukazovatele položiek v časti Čítanie s porozumením

Nemecký jazyk úroveň B1 2011, variant 8313 - časť čítanie

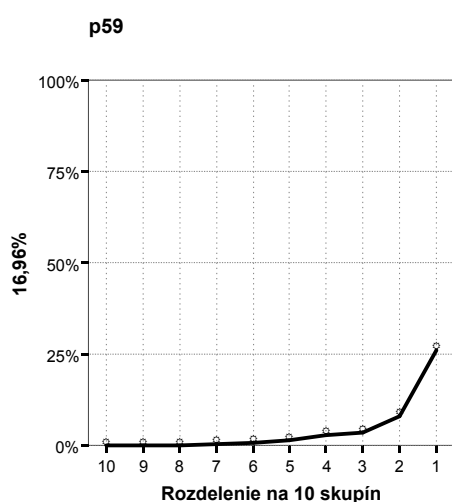
Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu (Point Biserial)
41	42,9	47,2	,03	,11	,14	32,1
42	51,4	62,1	,03	1,84	1,87	44,3
43	61,4	54,0	,03	,68	,70	36,4
44	28,0	50,0	,04	1,44	1,48	43,8
45	32,9	57,2	,06	1,13	1,18	45,8
46	27,0	36,5	,06	1,01	1,07	32,1
47	45,0	61,7	,08	1,21	1,29	46,4
48	66,5	46,9	,24	,52	,76	33,3
49	85,3	33,6	,28	2,65	2,93	29,9
50	61,7	61,6	,30	1,17	1,46	41,9
51	85,7	-7,3	,34	1,83	2,17	-8,0
52	46,9	56,2	,35	1,87	2,22	40,9
53	55,6	67,6	,48	,77	1,25	45,2
54	63,9	59,5	11,34	3,97	15,31	39,9
55	71,0	45,9	16,00	9,68	25,69	31,9
56	83,4	43,3	19,48	8,99	28,47	32,2
57	83,8	41,3	25,10	17,78	42,87	32,7
58	98,2	5,5	28,01	13,06	41,07	12,3
59	95,6	17,0	32,13	9,50	41,63	26,0
60	97,6	7,8	32,13	7,88	40,01	14,1

Všetky extrémne obťažné položky sa nachádzali v poslednej úlohe tejto časti testu, ktorá je vždy najnáročnejšou spomedzi všetkých. Všetky položky v tejto úlohe majú veľmi vysokú neriešenosť a vynechanosť práve preto, že úloha sa nachádza na konci testu a je to otvorená úloha vyžadujúca si náročné kognitívne operácie. Je to otvorená úloha, v ktorej si žiaci najprv prečítajú východiskový text, následne jeho zhrnutie, v ktorom chýbajú slová. Tieto majú žiaci doplniť podľa kontextu a v správnom gramatickom tvare.

Všetky spomínané položky sa vyznačujú tým, že slová, ktoré bolo potrebné doplniť, patria do základnej slovnej zásoby a jednoznačne vyplývali z východiskového textu (napr. *sprechen, denken, Planung, das Wichtigste, Hobbys*).

Je však možné, že téma tejto úlohy (Skúšky – tipy, ako sa zbaviť stresu) bola pre žiakov neatraktívna, rovnako aj zhrnutie, kam žiaci dopĺňali chýbajúce slová.

Všetky položky mali podobný graf distribúcie, ako príklad uvádzame graf distribúcie položky č. 59 (obr. 17), z ktorého je vidieť, že dve najslabšie skupiny žiakov túto položku neriešili správne, úspešnosť riešenia veľmi mierne stúpala smerom k výkonnejším skupinám, avšak aj tí najlepší dosiahli v riešení tejto položky úspešnosť len 25 %.

Obr. 17 Distribúcia úspešnosti – položka č. 59 – NJ B1

Môžeme sa domnievať, že príčina možno tkvie v tom, že žiaci tieto lexikálne jednotky ovládajú, avšak majú problém použiť ich v kontexte. Z tohto dôvodu je potrebné na hodinách viac riešiť kontextualizované úlohy, ktoré viac pripomínajú reálne komunikačné situácie.

4 Vyhodnotenie písomnej formy internej časti MS z nemeckého jazyka úroveň B1

Cieľom tejto časti skúšky bolo preveriť schopnosť žiakov písať samostatne, žánrovo, štýlisticky a gramaticky adekvátne, jasne, zrozumiteľne a na primeranej úrovni. Testovalo sa používanie primeraných jazykových štruktúr, rozsah slovnej zásoby, kompozícia a štylizácia, formálne členenie písomného prejavu a pravopis.

Žiakom bola zadaná jedna úloha so štrukturalizovaným zadaním, ktoré tematicky vychádzalo z cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturanta z daného cudzieho jazyka.

Téma: Jung sein

Schreiben Sie einen Aufsatz (160 – 180 Wörter) über die Jugendzeit, also über ihr Leben und über das Leben ihrer Generation. Gehen Sie dabei auf folgende Punkte ein:

- Wie könnte man die Jugend charakterisieren?
- Wer gehört in Ihrer Familie zu Ihrer Generation?
- Wie unterscheidet sich die Generation der Eltern und Kinder? (Aussehen, Kleidung, Sprache, Freizeit, usw.)
- Wie sind die jungen Menschen in Ihrer Umgebung?
- Welche Träume haben Sie im Leben?

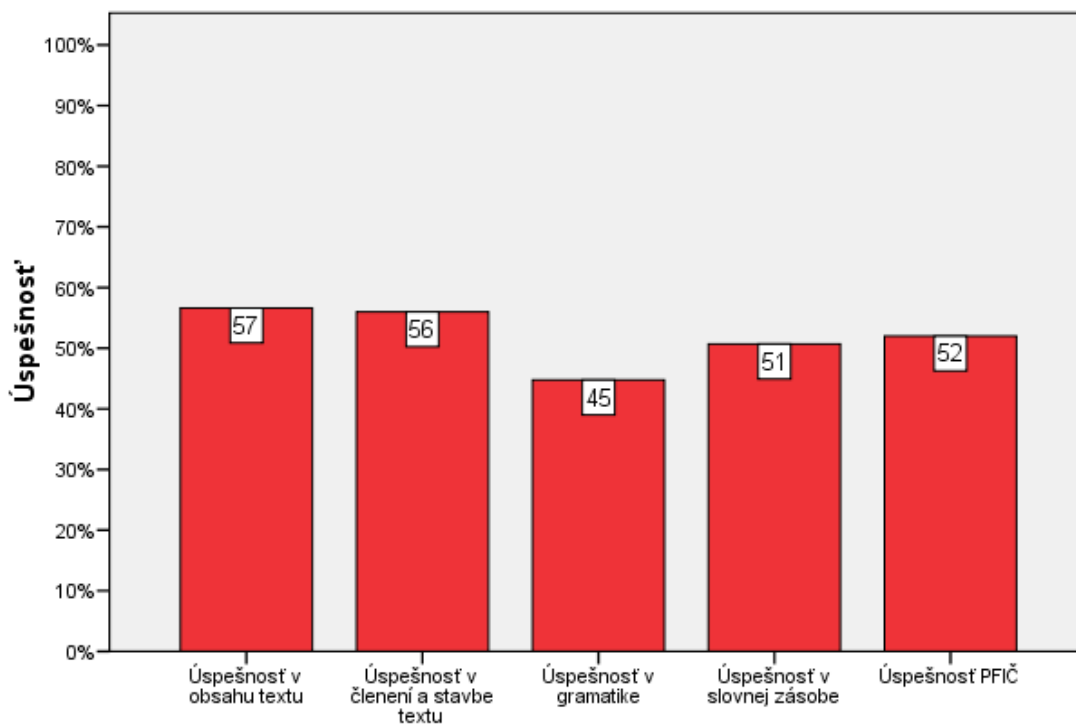
Časová dotácia na riešenie úlohy bola 60 minút. Za tento čas mali žiaci v úrovni B1 napísať prácu v rozsahu 160 – 180 slov. Práce žiakov hodnotili na školách interní učitelia, ktorí majú v aprobácii príslušný cudzí jazyk podľa *Pokynov a kritérií na hodnotenie PFIČ z cudzích jazykov*, vydaných NÚCEM. Každú prácu posúdili dvaja hodnotitelia, aby bola zabezpečená reliabilita hodnotenia. Hodnotitelia posudzovali kvalitu práce podľa štyroch stanovených kritérií: obsah textu, členenie a stavba textu, gramatika a slovná zásoba. Za každú z týchto oblastí mohol žiak získať maximálne 5 bodov. Výsledky hodnotenia žiackych prác PFIČ MS nahlásili školy do elektronického formulára, ktorý pripravil a spravoval ÚIPŠ-ŠVS Banská Bystrica.

Ako vidíme na obrázku 18, celková úspešnosť v PFIČ bola **52 %**. Z hodnotených oblastí boli najúspešnejšie obsah textu (57 %) a členenie a stavba textu (56 %). Znamená to, že žiaci porozumeli zadaniu, dobre rozpracovali obsah, pričom sa možno nie ku všetkým bodom zadania vyjadrili dostatočne, ale väčšinu informácií vyjadrili jasne a zrozumiteľne.

Úspešnosť v kritériu slovná zásoba dosiahla 51 %, čo je primerané testovanej populácii. Slovná zásoba teda väčšinou bola primeraná testovanej úrovni, žiaci ju však nie vždy zvládli použiť adekvátne danému kontextu.

Najslabšou spomedzi všetkých hodnotených zložiek bola gramatika (45 %). V textoch žiakov prevládali jednoduchšie jazykové štruktúry, vyskytovalo sa viac gramatických a pravopisných chýb. Preto odporúčame pedagógom pri nacvičovaní zručnosti písania viac posilňovať túto zložku. Nie je dôležité len to, aby bol písomný prejav obsahovo adekvátny, ale aj gramaticky a lexikálne primeraný danej komunikačnej úrovni.

PFIČ 2011 - nemecký jazyk úroveň B1 - úspešnosť v častiach a celku

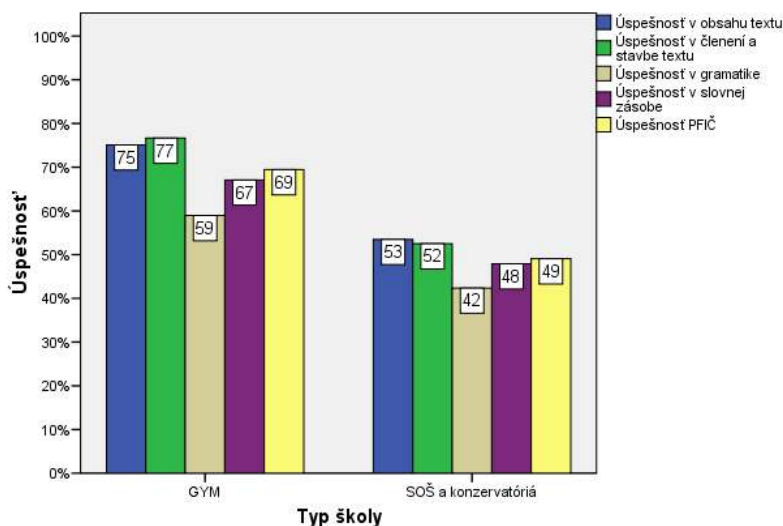
Obr. 18 Úspešnosť v PFIČ – NJ B1

Ak sa pozrieme na úspešnosť jednotlivých častí podľa typu školy (obrázok 19), môžeme konštatovať rovnaký jav, ako pri celkovom hodnotení. Úspešnosť v PFIČ je u SOŠ a konzervatórií výrazne nižšia (49 %) ako u gymnázií (69 %). Poradie úspešnosti jednotlivých častí je u SOŠ a konzervatórií rovnaké ako pri celoplošnom hodnotení. Gymnazisti boli o niečo úspešnejší v členení a stavbe textu ako v jeho obsahu.

Nízka úspešnosť SOŠ a konzervatórií je spôsobená nedostatočným priestorom na nácvik tejto zručnosti a predpokladáme aj, že nedostatočným priestorom na venovanie sa všetkým tematickým okruhom, ktoré stanovujú cieľové požiadavky. Avšak zároveň musíme

konštatovať, že téma PFIČ bola z veľmi frekventovaného tematického okruhu, rovnako frekventovaný bol aj zadaný žáner, preto by sme boli očakávali podstatne vyššiu úspešnosť u všetkých menovaných typov škôl.

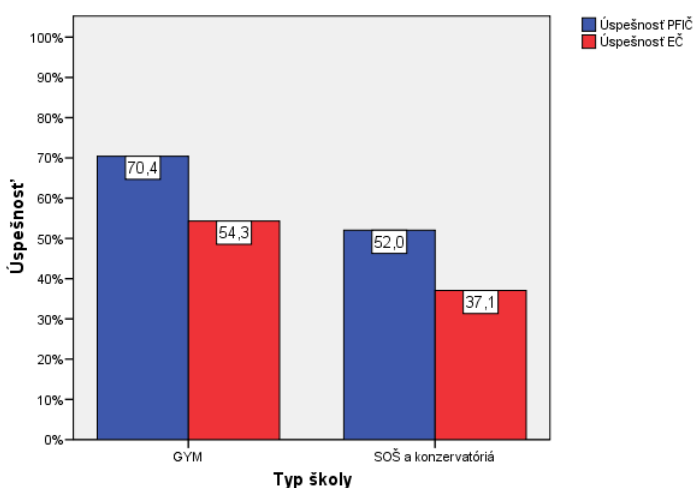
PFIČ 2011 - nemecký jazyk úroveň B1 - úspešnosť v častiach a celku podľa typu školy

Obr. 19 Úspešnosť v PFIČ podľa typu školy – NJ B1

Ak sa pozrieme na porovnanie úspešností EČ a PFIČ z nemeckého jazyka úroveň B1 (obrázok 20), vidíme výraznejšie rozdiely. V prípade obidvoch typov škôl sú výrazne lepšie výsledky v PFIČ.

Nemecký jazyk úroveň B1 2011 - úspešnosť v PFIČ a EČ podľa typu školy

Obr. 20 Porovnanie úspešnosti v EČ a PFIČ MS podľa typu školy – NJ

Záver

Na výsledky riešenia testu externej časti maturity z nemeckého jazyka úrovne B1 sa môžeme pozerať z hľadiska kvality výkonu žiakov, ako aj z hľadiska kvality meracieho nástroja – testu, pričom tieto dva aspekty sú navzájom prepojené.

Test EČ MS riešilo 14 110 žiakov. Počty v jednotlivých krajoch boli vyrovnané. Podľa zriaďovateľa 86,3 % žiakov pochádzalo zo štátnych škôl, zvyšok bol rozdelený medzi žiakov cirkevných (5,0 %) a súkromných škôl (8,7 %). V rozdelení podľa typu školy menšiu skupinu tvorili žiaci gymnázií, ktorých bolo 14,4 %. V tomto školskom roku maturovalo o niečo viac dievčat (54,4 %) ako chlapcov (45,6 %).

Priemerná úspešnosť celého súboru (národný priemer) bola **39,2 %**. Rozdiely dosiahnutých priemerných úspešností podľa kraja, zriaďovateľa, typu školy, pohlavia a polročnej klasifikácie sme vyhodnotili štatistickým testovaním obojstrannej signifikancie, ako aj vecnou signifikanciou rozdielov medzi dosiahnutou úspešnosťou a národným priemerom. Vzájomné rozdiely sa podľa očakávania preukázali ako signifikantné, keďže ide o veľký štatistický súbor. Ďalšie rozdiely sme posudzovali prostredníctvom vecnej signifikancie. Ukázalo sa, že výkon žiakov podľa krajov bol vyrovnaný. Podľa zriaďovateľa najlepšie výsledky dosiahli žiaci cirkevných škôl, a to na úrovni veľmi miernej vecnej signifikancie. Z hľadiska typu školy bol výkon žiakov gymnázií – priemerná úspešnosť 54 % – lepší než výkon žiakov SOŠ a konzervatórií, kde priemerná úspešnosť bola 37 %. Tento rozdiel je z hľadiska vecnej signifikancie stredne významný. V porovnaní podľa pohlavia priemerný výkon dievčat bol lepší ako priemerný výkon chlapcov. Celkovo bol test z rodového hľadiska náročnosti položiek dobre vyvážený. Ak porovnáme výkon podľa polročnej klasifikácie žiaka z nemeckého jazyka, jednotlivé klasifikačné stupne majú pomerne rovnomerné rozostupy od národného priemeru.

Dá sa konštatovať, že dosiahnuté priemerné výkony boli primerané širokospektrálnej populácii, ktorá tento test riešila.

Úspešnosť v PFIČ dosiahla **52 %**. Z hodnotených oblastí boli najúspešnejšie obsah textu (57 %) a členenie a stavba textu (56 %). Úspešnosť v kritériu slovná zásoba dosiahla 51 %, čo je primerané testovanej populácii. Najslabšou spomedzi všetkých hodnotených zložiek bola gramatika (45 %).

Úspešnosť v PFIČ bola u SOŠ a konzervatóriách výrazne nižšia (49 %) ako u gymnázií (69 %).

Vzhľadom na to, že metodika zostavovania meracieho nástroja sa vyvíja, predpokladáme, že aj tento dokument je prínosom ku ďalšiemu skvalitňovaniu testovacích nástrojov EČ a PFIČ MS. Súčasne dúfame, že tento dokument je aj užitočným materiálom pre odbornú a pedagogickú verejnosť, na základe ktorého je možné podrobne vyhodnotiť a rozanalyzovať úroveň testovaných vedomostí a zručností maturantov z nemeckého jazyka – úroveň B1 a tak prispieť ku skvalitňovaniu vyučovacieho procesu v oblasti cudzích jazykov.

Literatúra

1. Burjan, V.: Tvorba a využívanie školských testov vo vzdelávacom procese. Bratislava: Exam, 1999.
2. Hendl, J.: Přehled statistických metod zpracování dát. Praha: Portal, 2004.
3. Juščáková, Z.: Závěrečná správa o výsledkoch PFIČ z nemeckého jazyka úroveň B1. Bratislava: NÚCEM, 2011.
4. Kolektiv: Standardy pro pedagogické a psychologické testování. Praha: Testcentrum, 2001.
5. Lapitka, M.: Tvorba a použitie didaktických testov. Bratislava: ŠPU, 1996.
6. Ringlerová, V.: Závěrečná správa zo štatistického spracovania testu z nemeckého jazyka úroveň B1. Bratislava: NÚCEM, 2011.
7. Řitomský, A. - Zelmanová, O.: Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní s využitím systému SPSS. Bratislava: ŠPU, 2003.
8. Řitomský, A. - Zelmanová, O. - Zelman, J.: Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní s využitím systému SPSS. ŠPU : Bratislava 2002.
9. Sklenarova, I. - Zelmanová, O.: Metodika spracovania dát z maturity 2005 v systéme SPSS. Bratislava: ŠPU, 2005.
10. SPSS Base 10.0 User`s Guide. by SPSS Inc. : Chicago 1999.
11. SPSS Base 7.0 Syntax Reference Guide. by SPSS Inc.: Chicago 1996.
12. Turek, I.: Učiteľ a pedagogický výskum. Bratislava: Metodické centrum, 1998.
13. Wimmer, G.: Štatistické metódy v pedagogickom výskume. Hradec Kralove: Gaudeamus, 1993.